

Mysteriet i Gökova - majoriteten av byborna är döva

15 april 2025

Foto: Hürriyet

I den lilla byn Gökova i norra Turkiet lever mer än hälften av invånarna med dövhet. Det isolerade samhället, som ligger cirka 120 kilometer från Samsun och 40 kilometer från närmaste stad Alaçam, väcker nu både nationell och internationell uppmärksamhet. Invånare vittnar om generationer av familjer där dövhet är vanligt förekommande, men orsaken bakom tillståndet är fortfarande ett mysterium.

Gökova är ett landsbygdssamhälle med omkring 120 invånare. Enligt byns lokala ledare, Muhtar Eyüp Tozun, har dövheten i byn blivit så utbredd att teckenspråk nu används av hela byn. Utomstående som besöker området har ofta svårt att kommunicera med invånarna. Muhtar säger till tidningen Hürriyet att nästan alla där själv är döva själva eller har en döv i familjen. De tror att det handlar om förorenade vattenkällor, inte om släktskap mellan makar. Han berättar att han själv har nio syskon, varav fyra är döva.

Flera andra invånare bekräftar situationen. 85-åriga Satı Tozun berättar att fyra av hennes barn och barnbarn är döva. Rahmi Çizin, en annan boende i byn, uppger att det finns minst 48 personer i byn med någon form av funktionsnedsättning. Han säger att alla behöver vård eftersom de inte har rent vatten och är därför i stort behov av hjälp. Ali Tüzün, även han boende i Gökova, menar att livet i byn är tufft eftersom det är svårt för många att försörja sig. De får viss hjälp från staten, men det räcker inte. De har alla lärt sig att kommunicera med teckenspråk över tid.

Orsaken till dövheten bland befolkningen där är ännu oklar. För närvarande finns inga officiella medicinska utredningar som klargör orsaken bakom det ovanligt höga antalet döva i Gökova. Vissa forskare och experter misstänker att det kan handla om genetiska faktorer, eftersom inavel är mer förekommande i isolerade samhällen. Samtidigt finns det också teorier om att förorenat vatten är en bidragande orsak. Metaller som järn och arsenik, liksom andra kemikalier från industriellt avfall, har i tidigare fall kopplats till försämrad hörsel. Invånarna i

Gökova hoppas nu på att myndigheterna ska ta situationen på allvar och initiera medicinska och miljömässiga undersökningar för att hitta svar – och lösningar.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nationell samordningsfunktion för tolktjänst

15 april 2025

Foto: Regeringskansliet

Regeringen har gett Myndigheten för delaktighet (MFD) i uppdrag att bygga upp en ny, nationell funktion som ska samordna tolktjänsten i Sverige. Syftet är att förbättra och säkra tillgången till tolk av god kvalitet för alla med dövhet, hörselskada eller dövblindhet. Beslutet bygger på förslag från Tolktjänstutredningen (SOU 2022:11), där man tydligt pekade på behovet av en sammanhållen och långsiktig struktur.

I ett uttalande från Regeringen säger socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall att alla ska ha möjlighet att delta fullt ut i samhället, oavsett funktionsförmåga. En väl fungerande tolktjänst är avgörande för jämlika levnadsvillkor.

Den nya nationella funktionen kommer bland annat att följa utvecklingen av tolktjänsten, samla in och sprida information, samordna utvecklingsarbete och öka kunskapen i samhället om behov och rättigheter för personer med dövhet, hörselskada och dövblindhet. MFD ska även ta fram ett förslag på hur statens bidrag till regionerna för tolktjänst ska fördelas och hur resultaten ska följas upp. För detta arbete får MFD använda fem miljoner kronor. Senast 1 september 2025 ska en första rapport lämnas till Regeringskansliet, och ett detaljerat förslag om statsbidrag ska redovisas senast 1 mars 2026.

I tolktjänstutredningen från 2022 som ligger till grund för detta beslut, finns även

en lång rad förslag för att förbättra tolktjänsten på sikt. Bland annat vill man införa en ny lag om tolktjänst som ersätter dagens regler i hälso- och sjukvårdslagen, höja statsbidraget till regionerna kraftigt, samla stöd för tolk i arbetslivet hos Arbetsförmedlingen, se över stödet för tolk i vuxenutbildning och utveckla ett gemensamt system för distanstolkning mellan regionerna.

Dessutom vill man se bättre samordning kring utbildning, kompetensutveckling och jämställdhet inom tolktjänsten. Och så föreslås en särskild analys av barns och ungas behov av tolk inom fritidsliv och kultur. Den nya samordnande funktionen ska arbeta nära regionerna, intresseorganisationer och andra berörda aktörer för att skapa ett mer jämlikt och tillgängligt samhälle.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Teckenrapport VODD: Döv teckenspråkstolk

15 april 2025

Foto: Teckenbro AB

Välkommen till Teckenrapports voddserie, där vi i fyra delar diskuterar fyra olika ämnen. Dagens ämne är: Döv teckenspråkstolk.

Idag utbildar fler och fler döva sig till teckenspråkstolkar. Men begreppet döv teckenspråkstolk är fortfarande relativt nytt och okänt. Vad gör egentligen en döv teckenspråkstolk och varför är de så viktiga? Och hur klarar de egentligen av att tolka, när de själva inte hör? Det pratar vi om idag.

Med i studion finns Mona Riis, döv teckenspråkstolk med tilläggsutbildning i rättstolkning och psykiatri, samt Sarah Remgren, dövblind tolkanvändare. Både Mona och Sarah utbildar just nu blivande döva teckenspråkstolkar och dövblindtolkar. Diskussionen leds av Kenny Åkesson. Alla tre jobbar på Teckenbro.

Har du använt en döv teckenspråkstolk? Vad tänker du kring dagens ämne?

Diskutera gärna med dina vänner, familjen eller någon annan och kommentera i våra sociala medier.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Döv målvakt gör första målet i Kings League France

15 april 2025

Foto: MédiaPi

Söndagen den 6 april lanserades fotbollsligan Kings League France i Parisregionen och det var Guillaume Lesec, en döv målvakt, som skrev historia genom att bli den allra första målskytten i turneringen.

Guillaume Lesec, 30 år, är en målvakt som har spelat i Ligue 2 och på nationell nivå innan han i juli 2024 anslöt till US Colomiers (N3). Han har spelat över 200 matcher i karriären inklusive matcher med Frankrikes dövlandslag i bland annat Deaflympics 2017 i Turkiet och EM 2019 på Kreta. I Kings League France spelar han i ett av de åtta lagen i ligan; Panam All Starz.

Kings League är en sjuannafotbollsturnering som lanserades för ett par år sedan i Spanien av den före detta fotbollsstjärnan Gerard Piqué. Det är en innovativ tävling med fokus på underhållning. Lagen leds av kända profiler från fotbollen eller internet. Kings League utmanar de klassiska fotbollsreglerna, nämligen avspark i vattenpolostil, matcher på 40 minuter och obegränsade byten. Före matchen drar varje lag ett hemligt kort som kan aktiveras mellan minut 20 och 38 (dubbla mål, straff, tillfällig utvisning och så vidare). Vid minut 38, om ett lag leder, räknas alla mål dubbelt. Vid oavgjort följer fem tidsbegränsade straffar. Lagen består mestadels av amatörspelare, men leds ofta av kända influencers eller tidigare professionella fotbollsspelare. Kings League har expanderat snabbt och finns nu även i Central- och Sydamerika, Italien, Brasilien, Tyskland – och från den 6 april

2025 även i Frankrike.

Under premiäromgången besegrade Guillaumes lag laget Wolf Pack FC med 5-2. Guillaume gjorde två mål, varav det första var matchens första mål. Han utsågs också till matchens bästa spelare. Premiären samlade över 200 000 tittare online. Man kunde då se hur stämningen och atmosfären i tävlingen skiljer sig helt från klassisk fotboll. Tävlingen fortsätter varje söndag, med slutspel mellan den 8-25 maj där Frankrikes mästare ska koras. De fyra bästa lagen kvalificerar sig till Kings World Cup Clubs, som spelas 1-14 juni 2025 i Frankrike. Det finns även en damversion av tävlingen, Queens League.

Aurélien Manceaux, MédiaPi

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Tusentals deltog i dövas stora protestmarsch i Warszawa

15 april 2025

Foto: Fundacja Kinematograf

Omkring fem tusen döva personer och deras allierade samlades i Warszawa den 4 april för att delta i en av de största demonstrationerna för dövas rättigheter i Polen genom tiderna. Protestmarschen gick från stadens centrum till parlamentet. Under marschen krävde deltagarna bland annat att det polska teckenspråket (PJM) erkänns som ett officiellt minoritetsspråk, bättre tillgång till teckenspråkstolkar och ett rättvist socialt stöd.

I fredags fylldes Warszawas gator av tusentals demonstranter som deltog i *Wielki Protest Głuchych* – Den Stora Dövprotesten. Enligt Krzysztof Kotyniewicz, ordförande för det polska dövförbundet, var detta den största manifestationen sedan 2014. Demonstrationen började vid Plac Defilad och avslutades framför det

polska parlamentet.

Under slagord som "Vår tystnad betyder inte vårt samtycke" och "Stoppa diskrimineringen av döva" uttryckte deltagarna frustration över att deras grundläggande rättigheter fortfarande ignoreras av myndigheterna. Demonstranterna bar blågula flaggor, vilket är symbolen för döv enighet, och höll upp skyltar med krav på lika behandling i utbildning, vård, arbetsliv och offentlig kommunikation.

Protesten hade tre huvudkrav där den ena var att officiellt erkänna PJM som ett minoritetsspråk, så att döva får rätt att använda sitt språk i skolor, på sjukhus, polisstationer och andra myndigheter. Det andra kravet var högre ekonomiskt stöd eftersom många döva idag lever på ett vårdbidrag på endast 215,89 złoty per månad (ungefär 550 svenska kronor). Det är en summa som inte ens räcker till några timmars tolkhjälp. Det tredje huvudkravet var full tillgång till teckenspråkstolkar och information. I nuläget är bara hälften av innehållet i tv och media tillgängligt för döva, och många får inte hjälp i akuta vårdsituationer. Vad gäller vårdsituationer uppmärksammade demonstranterna särskilt de livshotande konsekvenserna av bristande tillgång till tolkar inom sjukvården. Under marschen visades symboliska artefakter som en kista med texten "Jag väntade på en tolk..." för att illustrera hur döva riskerar att dö på grund av kommunikationsmissar.

Krzysztof sa till nyhetssidan EuroNews att de inte kräver privilegier utan jämlikhet. Han påpekade att även om det finns lagar som erkänner rätten till tillgänglighet, så saknas det fortfarande ett tydligt erkännande av teckenspråket i grundlagen.

Dagens lagstiftning räcker inte till, menar många inom dövsamhället. Ett dövt par som rest till Warszawa för att delta i demonstration uttryckte sin frustration över att betraktas som andra- eller tredjeklassens medborgare och sa att staten bara stödjer dem i teorin, inte i praktiken. Trots internationella rekommendationer – bland annat från FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning – har Polen ännu inte erkänt PJM som officiellt språk.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Våld mot döva kvinnor

15 april 2025

Filmen är på internationella tecken men man kan välja svenska som undertext.

Våld mot kvinnor är ett globalt problem, men hur ser det ut specifikt för döva kvinnor? Vi har träffat döva representanter från organisationer i Sverige och Frankrike som arbetar för att stödja och skydda våldsutsatta döva kvinnor.

I Sverige arbetar organisationen "Nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk" med att hjälpa döva, hörselskadade och dövblinda samt andra teckenspråkiga kvinnor som utsatts för våld. Kvinnojouren erbjuder stödsamtal, juridisk rådgivning och hjälp med myndighetskontakter genom videosamtal på teckenspråk. Dessutom har de ett skyddsboende för kvinnor i behov av akut skydd. Organisationen betonar vikten av att skapa trygga miljöer där döva kvinnor kan känna sig hörda och förstådda, och de arbetar aktivt för att utbilda myndigheter om de särskilda utmaningar som dessa kvinnor möter.

Hos organisationen Döva kvinnliga medborgare i solidaritet i Frankrike är situationen liknande. De vittnar om att döva kvinnor ofta står inför ytterligare hinder på grund av språkbarriärer och bristande tillgänglighet. Enligt franska aktivister är ekonomiskt våld ett särskilt stort problem, där kvinnor manipuleras och utnyttjas ekonomiskt av sina partners. Dessutom vittnar många om svårigheter att anmäla övergrepp och få tillgång till rätt stöd eftersom många stödlinjer och myndigheter saknar teckenspråkstolkning.

Både i Sverige och Frankrike finns en stark vilja att öka samarbetet mellan europeiska länder för att skydda döva kvinnor och ge dem rätt till samma hjälp som hörande kvinnor. Ett initiativ som nyligen diskuterats är att skapa en gemensam europeisk plattform för stöd till döva kvinnor som utsatts för våld, där de kan få information, rådgivning och kontakt med organisationer i olika länder. Det finns också förslag om att införa lagkrav på att alla stödlinjer och kriscentra ska ha teckenspråkstolkning dygnet runt.

Aktivister och experter menar att det behövs fler organisationer, bättre utbildning

och ökad medvetenhet för att kunna bekämpa våldet. Det handlar inte bara om att ge stöd till de som redan drabbats, utan också om att arbeta förebyggande genom utbildning och informationskampanjer. Målet är tydligt: Antalet döva kvinnor som utsätts för våld ska vara noll.

Mona Riis, Teckenbro

Céline Remplon, MédiaPi

Alena Barabanova, VisualBox

SDR säger att krisinformation måste finnas på teckenspråk

15 april 2025

Foto: SDR

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) vill att krisinformation alltid ska finnas på teckenspråk. De menar att döva ofta glöms bort vid kriser och att det kan få allvarliga följder. Nu vill de att lagen ska ändras så att alla har rätt till information, oavsett språk. Därför har de lämnat in ett remissvar på Regeringens betänkande av utredningen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig.

SDR tycker att det är bra att staten vill stärka beredskapen vid kriser. Men de lyfter fram ett viktigt problem: Döva och personer som använder svenskt teckenspråk får inte alltid information i tid, eller ens alls, när det händer något allvarligt. Under coronapandemin visade det sig att många myndigheter, regioner och kommuner misslyckades med att snabbt ge information på teckenspråk. Det saknades till exempel teckenspråkstolkning vid presskonferenser. I vissa fall fanns tolk fysiskt på plats, men bilden på tolken syntes inte i sändningen eller på webben.

Detta är ett stort problem, enligt SDR. I en kris är det livsviktigt att snabbt kunna ta del av instruktioner från myndigheterna. Om döva inte får samma chans att få information kan det bli farligt både för dem själva och för andra. SDR vill därför att

lagen ändras. De menar att det ska stå tydligt att kommuner och regioner måste ge all viktig krisinformation på svenskt teckenspråk. Viktiga system som Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA), myndigheternas hemsidor och appar för krisinformation måste fungera även för döva och hörselskadade.

Det räcker inte med information i efterhand. Vid akuta händelser måste information på teckenspråk finnas i realtid – alltså direkt när det händer. SDR föreslår till exempel att TV-sändningar alltid ska ha tolk, och att myndigheternas digitala kanaler erbjuder filmer eller liveöversättningar till teckenspråk. De tycker också att kommuner och regioner behöver utbilda sin personal om hur man möter döva i en kris, och att kriscentrum ska ha personal med kunskap om dövas behov. Dessutom vill de att kommuner samarbetar med organisationer för döva när de planerar sin beredskap.

Bakgrunden till SDR:s uttalande är en statlig utredning som föreslår bättre ansvar och regler för hur kommuner och regioner ska agera vid fredstida kriser och höjd beredskap. SDR tycker att förslagen är bra, men vill lägga till ett tydligt krav: Att döva inte glöms bort. De hänvisar också till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Där står det att alla ska ha lika rätt till information, även i krissituationer. SDR uppmanar därför regeringen att se till att rätten till teckenspråk finns med i lagstiftningen.

Avslutningsvis betonar SDR att ingen ska lämnas utanför i en kris. Alla, oavsett språk eller funktionsvariation, har rätt att kunna skydda sig själva och andra – med hjälp av tydlig, tillgänglig och snabb information.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nu har även Kanada bildtelefoni

15 april 2025

Foto: Adobe stock

Den ideella organisationen Canadian Hearing Services (CHS) är en

ledande aktör inom tillgänglighetstjänster i Kanada. Nyligen lanserade CHS den kanadensiska bildtelefonitjänsten Quick Access. Med denna nya lösning får användare tillgång till teckenspråkstolkar, när som helst och var som helst, via en enkel och användarvänlig plattform.

Sedan starten 1940 har CHS erbjudit tillgängliga tjänster för döva och hörselskadade. Med Quick Access tar organisationen ett stort steg framåt. Oavsett om det gäller kundtjänst, hälsovård eller arbetsmöten, gör tjänsten det möjligt för användare att ansluta till tolkar i realtid, utan dröjsmål. Quick Access erbjuder bildtelefonitolkning både på amerikanskt teckenspråk (ASL) och kanadensiskt teckenspråk (LSQ). Tidigare har det bara funnits liknande tjänster från amerikanska företag, vilka varit kostsamma och därmed inte tillgängliga för alla.

Chantal Graveline, Vice ordförande för program och tjänster hos CHS säger att organisationens uppdrag alltid har varit att säkerställa att döva och hörselskadade har de verktyg och resurser de behöver för att leva sina liv fullt ut. Med lanseringen av Quick Access tar de ett stort steg framåt i detta arbete. För att ytterligare stärka tillgängligheten samarbetar CHS med VIA Rail (Kanadas motsvarighet till SJ), som implementerat Quick Access på sin station i Ottawa. VIA Rails tillgänglighetsteam menar att detta initiativ förbättrar upplevelsen för döva och hörselskadade och hjälper till att skapa en mer tillgänglig miljö för alla passagerare. I och med denna nya tjänst fortsätter CHS att leda vägen för att främja tillgänglighet och inkludering i Kanada.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Anderson är den första döva statsvetaren i Latinamerika

15 april 2025

Foto: Privat

Valle Rúa Anderson har skrivit historia genom att bli den första döva i Latinamerika att ta examen i statsvetenskap. Hans akademiska resa vid Universidad Pontificia Bolivariana i Colombia har blivit en symbol för uthållighet, optimism och rätten till tillgänglig utbildning.

Valle Rúas har alltid drömt om att studera statsvetenskap och fördjupa sig i kunskapens värld. Hans dövhet har aldrig varit ett hinder för hans ambitioner. Nu har han tagit sin examen vid Universidad Pontificia Bolivariana (UPB) i Colombia.

Nyhetssidan TeleMEDELLÍN Aquí te ves skriver att Valle Rúa genom hela sin utbildning använde teckenspråkstolk, vilket garanterade hans rätt till en likvärdig högre utbildning. Han uttrycker sin djupa uppskattning för lärarna och tolkarna som med engagemang och passion delat sin kunskap varje dag.

Valle Rúas framgång är inte bara en personlig prestation, utan en påminnelse om vikten av inkludering och tillgänglighet inom utbildning. På sina sociala medier skriver han att hans examen i statsvetenskap är en av de viktigaste händelserna i hans liv! Han reflekterar vidare att vi tillsammans måste arbeta på en internationell nivå, för att revolutionera situationen för döva nu under 2 000 talet.

När Valle Rúa skulle motta sin examen på scenen höll han i en stor WFD:s dövflagga, ett drag som hyllades bland döva i Colombia. Förutom att ha studerat statsvetenskap brinner Valle Rúa för dövas rättigheter och teckenspråkets ställning i Colombia.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Utmaningar i döva romers liv och deras integration i det bredare

samhället

15 april 2025

Filmen är på internationella tecken men man kan välja svenska som undertext.

I Europa, särskilt i områden där stora romska samhällen lever, präglas deras vardag ofta av svåra förhållanden. Romsk kultur är rik men också mycket specifik, och många medlemmar i detta samhälle möter hinder som gör livet svårt för dem. För döva romer är dessa utmaningar ännu större, då de måste hantera inte bara problem kopplade till sin romska bakgrund utan också sin hörselnedsättning, vilket ytterligare marginaliserar dem.

Intervjuer med personer som arbetar med utbildning och integration av döva romer avslöjar olika aspekter av denna grupps liv. Berättelser och erfarenheter visar att gruppen möter inte bara språk- och kulturbarrärer utan också identitetsproblem och svårigheter att bli accepterade i det bredare samhället. Deras liv präglas av en kamp för tillgång till utbildning, förståelse och acceptans.

Erfarenheter från experter: Utmaningar i arbetet med döva romska ungdomar

Taissa Cruciani, personalmedlem vid Dövskolan i Antwerpen, berättar om sina erfarenheter av att stödja döva romska barn och ungdomar. "Den största utmaningen i arbetet med detta samhälle är att övertyga föräldrarna om att deras barn inte är mindre värdefulla bara för att de är döva," säger Taissa. Föräldrar, som ofta föredrar cochleaimplantat eller hörapparater framför användning av teckenspråk, kämpar med att acceptera sina barns dövidentitet. Detta leder ofta till att barnen inte känner sig delaktiga i sina familjer eller samhällen. Ett annat problem är att döva romer försöker passa in i majoritetssamhället och ofta ignorerar sin dövidentitet eftersom de vill vara "normala" som andra. Denna vilja att passa in är ännu större i romska bosättningar, där döva ungdomar möter betydande isolering om de väljer att bli en del av dövsamhället.

Taissa lyfter också fram utmaningarna med språkbarriärer, där döva romer ofta saknar utvecklade språkkunskaper och därför behöver arbeta med sitt modersmål för att skapa en bro mellan dem och majoritetssamhället. Detta kräver stort tålamod och förståelse från de lärare och personal som är involverade i deras utbildning och integration.

Döva romers liv: Utmaningar och hinder

Gyuler, en döv romsk kvinna från Bulgarien, flyttade till Belgien för åtta år sedan, där hon gradvis började lära känna sin identitet. "Jag fick veta att vi var romer först förra året," säger Gyuler. Hennes berättelse visar att det fortfarande finns mycket missförstånd och bristande acceptans av romsk identitet, inte bara inom det bredare samhället utan också inom romska samhällen själva. Gyuler blev en del av dövsamhället i Belgien och lärde sig använda teckenspråk, vilket gjorde det möjligt för henne att bättre kommunicera med andra och utveckla sitt liv.

Även om hon idag känner sig mer delaktig i dövsamhället, erkänner Gyuler att hon aldrig har haft en stark koppling till sin romska identitet. Detta är en specifik aspekt av döva romers liv, då många av dem möter dubbel marginalisering – som romer och som döva. Denna identitetskonflikt är särskilt stark i samhällen som inte har öppen tillgång till utbildning och integration i det bredare samhället. Först när Gyuler flyttade till Belgien började hon träffa andra döva, vilket hjälpte henne att bättre förstå vad det innebär att vara döv.

Integration i samhället: Hinder och hopp

Den romska gemenskapen, särskilt i bosättningarna, möter många utmaningar som förvärras ytterligare när döva individer inkluderas i situationen. Den här artikeln syftar till att synliggöra de utmaningar som döva romska ungdomar och vuxna möter när de försöker hitta sin plats i två världar – dövsamhället och den romska bosättningen, där traditionella värderingar och sedvänjor ofta står i konflikt med dövas behov och rättigheter.

I denna artikel kommer vi att diskutera olika aspekter av döva romers liv, baserat på intervjuer med experter och medlemmar från detta samhälle. Vi kommer även att inkludera flera videor och intervjuer från romska bosättningar för att visa verkligheten i deras dagliga liv och de utmaningar de möter.

Livet i romska bosättningar är en annan stor utmaning för döva romer. Där är det svårt för en döv individ att hitta stöd eller förståelse. René Červenak, en ung man från en bosättning, berättar om svårigheterna med kommunikation och provokationer från andra. För många unga döva romer är vägen till utbildning kantad av hinder, eftersom deras familjer ofta har låg utbildning och ekonomiska problem, vilket påverkar deras förmåga att engagera sina barn i skolsystemet.

Ružena Červenaková beskriver hur svårt det var för deras barn att få en utbildning i bosättningen. "Vi ville skriva in dem i skolan, men kostnaderna var för höga," säger hon. Deras barn mötte mobbning och retningar från andra barn i skolan, men de fick till slut hjälp vid en specialskola för barn med funktionsnedsättningar. Idag är Ružena stolt över sina barn, som trots svåra omständigheter går i skolan regelbundet.

De kulturella och språkliga integrationsutmaningarna inom romska samhällen kombineras med allvarliga problem kopplade till finansiering av utbildning och föräldrarnas bristande intresse eller säkerhet för sina barns utbildning. Dessa problem förvärras för döva barn, som behöver specifika utbildningsinstitutioner och stöd.

Finansiering av utbildning och statligt stöd

Ett av de största problemen som den romska gemenskapen står inför är bristen på finansiering för utbildning av barn, särskilt barn med särskilda behov, såsom döva. Ofta finns det inte tillräckliga medel i bosättningarna för att familjer ska ha råd att skicka sina barn till skolor för döva. Dessa skolor ligger ofta långt borta, och kostnader för transport och skolmaterial kan bli för höga för familjerna. I vissa fall, när barn med hörselnedsättning integreras i det vanliga utbildningssystemet, saknas stöd i form av teckenspråkstolkar eller specialiserade lärare.

Många romska familjer lever i fattigdom och har inte tillräckliga ekonomiska resurser för att kunna tillgodose sina barns utbildning, vilket ytterligare förvärrar deras sociala och ekonomiska marginalisering. Statliga program som fokuserar på att finansiera utbildning för döva romer skulle avsevärt kunna förbättra deras chanser till en kvalitativ utbildning. Program bör införas för att säkerställa gratis tillgång till skolor för hörselskadade, inklusive kostnader för transport och skolmaterial, samt stödja familjer i bosättningarna med att säkerställa sina barns utbildning.

Föräldrars ointresse och brist på information

Problemet handlar inte bara om brist på tillgång till utbildning utan också om föräldrars brist på medvetenhet, då de ofta saknar information om sina barns specifika behov. Vissa föräldrar till döva barn känner sig inte kompetenta att utbilda och stödja sina barn och vet inte vilka utbildningsmöjligheter som finns. I vissa fall reagerar föräldrar inte på behovet av att deras barn ska utbildas i skolor

för hörselskadade, vilket kan leda till att barnen går miste om möjligheter som skulle göra det möjligt för dem att utvecklas fullt ut och integreras i samhället.

För att lösa dessa problem är det viktigt att förbättra utbildningen bland romska föräldrar om fördelarna med specialutbildning, ge dem tydlig information om var de kan få stöd och hur de kan säkerställa en bättre framtid för sina barn.

Utmaningar och lösningar

Romska samhällen bör ha tillgång till sociala tjänster och statliga program som säkerställer att barn från socialt utsatta familjer, inklusive döva barn, har lika möjligheter till utbildning utan att behöva oroa sig för ekonomiska kostnader. Detta innebär att staten bör tillhandahålla skolavgifter, transport och andra utbildningskostnader för barn från bosättningar som vill utbildas i specialskolor för hörselskadade, vilket avsevärt skulle öka deras chanser till ett bättre liv.

Slutsats: utmaningar och hopp

Döva romers liv i Europa är fulla av utmaningar, som inte bara innefattar språk- och kulturbarriärer utan också identitetsproblem, bristande tillgång till utbildning och social inkludering. För många döva romer är processen att integreras i det bredare samhället svår, men inte omöjlig. Hjälp och stöd från skolmiljöer, ideella organisationer och individer som är lyhörda för deras specifika behov är avgörande för en framgångsrik integration.

Dessa berättelser visar att döva romer har en enorm potential, men de behöver förutsättningar som gör det möjligt för dem att utvecklas och aktivt delta i samhället. Det är viktigt att vi som samhälle inte glömmer deras behov och aktivt stödjer dem på deras resa mot ett bättre liv.